

УПРАВЉАЊЕ НАНОСОМ ДУНАВА - ПОНОВНО УСПОСТАВЉАЊЕ БИЛАНСА НАНОСА ДУНАВА

Нанос је природни део речних система. Међутим, битне промене на току Дунава довеле су до значајних измена режима наноса. У сливу Дунава постоји неравнотежно стање, које доприноси ризику од поплава, ограничава пловидбене услове и хидроенергетску производњу и води ка смањењу биодиверзитета. У оквиру пројекта DanubeSediment, који ће трајати две и по године и који је суфинансиран из фондова Европске уније, окупљено је 14 партнера из високошколских установа и секторских институција из 9 подунавских земаља. Партнери ће се заједно суочити са поменутиим проблемима током имплементације овог пројекта.

Попуњавање празнина у знању: У првој фази, пројектни тим ће прикупити податке о режиму наноса Дунава и његових главних притока. Ови подаци ће бити основ за израду биланса наноса односно анализу његовог таложења, настанка и прерасподеле дуж целог тока Дунава, од Шварцвалда до Црног мора. Да би се постигло одрживо управљање наносом, морају се разумети узроци постојеће неравнотеже наноса, као и пратећи ризици.

Побољшање управљања: Један од главних резултата пројекта биће „Упутство за управљање наносом Дунава“. Овај документ ће садржати препоруке за смањење утицаја поремећаја биланса наноса, нпр. на еколошки статус или на ризик од поплава дуж реке. Уношењем ових препорука у План управљања сливом Дунава и План управљања ризицима од поплава на сливу Дунава, које припрема Међународна комисија за заштиту реке Дунав (ICPDR), овај пројекат ће директно допринети управљању водама и превенцији ризика од поплава на међународном нивоу. Додатне информације о овим плановима могу се наћи у наставку.

Обука на међународним радионицама ће обезбедити пренос знања на кључне циљне групе на сливу Дунава, као што су хидроенергетика, пловидба, управљање ризицима од поплава и управљање сливом и заштита животне средине. Осим тога, заинтересованим странама је намењено посебно „Упутство за заинтересоване стране“, са основним информацијама и конкретним примерима за имплементацију добре праксе.

Актуелне информације везане за DanubeSediment, вести, догађаји и фотографије могу се наћи на www.interreg-danube.eu/danubesediment.

ТРЕНУТНИ СТАТУС РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА

Почетни интерни састанак пројекта одржан је почетком марта на Техничко-економском факултету у Будимпешти (више информација у наставку). Партнери на пројекту DanubeSediment су дискутовали о управљању пројектом, успостављању комуникације и првим корацима у техничким радним пакетима, а посебно о прикупљању података о наносу.

Пројекат DanubeSediment је званично отпочео конференцијом „Транснационална сарадња за одрживо управљање сливом“ 11. априла 2017. године на Техничко-економском факултету у Будимпешти (више информација у наставку).

Први корак у прикупљању података о наносу је размена информација о методама и процедурама које се примењују на мерним профилима дуж Дунава и његових највећих притока. Партнери на пројекту тренутно дискутују о избору пилот подручја на којима ће се прикупити подаци о узроцима промене количине наноса дуж Дунава.

У наставку ће се прикупити детаљни подаци о наносу са свих мерних профила. Прва оцена прикупљених података биће дата на следећем састанку пројектног тима, у јуну 2017. године у Братислави.

КОНФЕРЕНЦИЈА „ТРАНСНАЦИОНАЛНА САРАДЊА ЗА ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ СЛИВОМ“ – 11. АПРИЛ 2017.

Конференција „Транснационална сарадња за одрживо управљање сливом“ одржана је 11. априла 2017. године на Техничко-економском факултету у Будимпешти, са циљем размене искустава и ширења знања. Представљени су пројекти подржани од стране Дунавског транснационалног програма, који теже ка унапређењу управљања водама и културног идентитета на сливу Дунава.

У поподневном делу конференције представљен је пројекат DanubeSediment и тиме је започела размена информација између партнера на пројекту и кључних заинтересованих страна у дунавском региону. У том оквиру су руководиоци радних пакета представили циљеве, активности и очекиване резултате овог пројекта. У отвореној дискусији су придружени стратешки партнери пројекта DanubeSediment и заинтересоване стране из хидроенергетике, заштите животне средине и одржавања пловног пута представили своја очекивања у вези управљања наносом. За више информација, молимо Вас погледајте интернет страницу [вести](#).

ПОЧЕТНИ ИНТЕРНИ САСТАНАК ПРОЈЕКТА, 8 - 9. МАРТ 2017.

Партнери на пројекту DanubeSediment су одржали почетни интерни састанак на Техничко-економском факултету у Будимпешти, почетком марта. Осим организационих и техничких питања везаних за имплементацију пројекта DanubeSediment у оквиру Дунавског транснационалног програма (ДТП), на састанку је дискутовано о модалитетима и методологији прикупљања података о наносу, као и о предстојећим кампањама мерења.

Током интерактивне радионице везане за комуникацију на пројекту урађена је SWOT анализа и на основу ње идентификоване предности и ризици које партнери препознају у оквиру њихове комуникације на пројекту DanubeSediment. За више детаља молимо Вас посетите интернет страницу [вести](#).

ПЛАН УПРАВЉАЊА СЛИВОМ ДУНАВА И ПЛАН УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ОД ПОПЛАВА НА СЛИВУ ДУНАВА – ЗНАЧАЈ РЕЗУЛТАТА ПРОЈЕКТА DANUBESEDIMENT СА АСПЕКТА ТРАНСНАЦИОНАЛНЕ ЗАШТИТЕ ДУНАВА

Међународна комисија за заштиту реке Дунав (ICPDR) тежи побољшању и заштити високог нивоа квалитета воде и ради у циљу одрживог развоја и адекватног управљања ризицима од поплава на сливу Дунава. ICPDR представља основу за спровођење свих прекограничних активности које су предвиђене у Оквирној директиви о водама (EU Water Framework Directive - WFD, 2000/60/EC) и Директиви о поплавама (EU Floods Directive - EFD, 2007/60/EC).

У циљу имплементације Оквирне директиве о водама, ICPDR је израдио План управљања сливом Дунава (Danube River Basin District Management Plan) 2009. године и ажурирао га 2015. године. 2009. године констатовано је да „биланс наноса највећих река у сливу Дунава може бити окарактерисан као поремећен или значајно измењен. Морфолошке промене су настале током последњих 150 година, углавном као последица хидротехничких радова, контроле бујица, развоја хидроенергетике и

багеровања, као и смањења околних поплавних подручја за скоро 90%“.

Зато се у Плану управљања сливом Дунава предлаже:

- Успоставити билансирање наноса у сливу Дунава и обезбедити адекватне податке за ову потребу;
- Обезбедити континуитет проноса наноса побољшањем постојећих препрека и избећи додатне прекиде; и
- Обезбедити додатна истраживања да би се утврдио значај транспорта наноса на нивоу слива Дунава.

У Плану управљања сливом Дунава се даље истиче да је обнављање река „кључно за смањење деградације и побољшање морфодинамике, која је неопходна за постизање доброг еколошког статуса“ и препоручује „да се комерцијална експлоатација речног наноса спречи и да се материјал багеран ради одржавања врати у речно корито“.

У ажурираном Плану управљања сливом Дунава из 2015. године најављена је припрема транснационалног пројекта, који се касније развио у пројекат DanubeSediment, као неопходног да се побољша „доступност довољних и поузданих података о транспорту наноса“. У оквиру пројекта би се израдио „биланс наноса“ и проценило која су „додатна истраживања потребна да би се утврдио значај транспорта наноса на нивоу слива Дунава“.

Од 2007. године ICPDR представља платформу која координира спровођење Директиве ЕУ о поплавама и одговоран је за припрему и ажурирање Плана управљања ризицима од поплава на сливу Дунава. У првом Плану из 2015. године постављени су одговарајући циљеви управљања ризицима од поплава на међународном сливу Дунава. Приступ на нивоу слива је комплементаран са националним плановима управљања ризицима од поплава.

У актуелном Плану управљања ризицима од поплава на сливу Дунава је размотрено неколико појединачних области које су повезане са проблематиком наноса, нпр. на картама угрожености и картама ризика од поплава приказане су области угрожене наносом, затим активности на обнављању активних или некадашњих поплавних подручја, мере за контролу наноса у југозападној Србији или мере уклањања наноса из корита притока реке Мораве у Чешкој и Словачкој. У Плану је посебно истакнута потреба да се развијају концепти, планови, пројекти и стратегије у циљу побољшања квалитета воде и биланса наноса на сливу.

Један од главних циљева ICPDR-а је успостављање везе између управљања ризицима од поплава и управљања сливом. Како је нанос један од значајнијих проблема у оквиру оба плана управљања, ову тематику је потребно подробно разрадити, при чему ће резултати пројекта DanubeSediment бити релевантни за оба плана.

- Информације о ICPDR: www.icpdr.org/main/
- Управљање сливом (укључујући ажурирано издање Плана из 2015. и издање из 2009.): www.icpdr.org/main/activities-projects/river-basin-management
- План управљања ризицима од поплава на сливу Дунава: www.icpdr.org/main/sites/default/files/nodes/documents/1stdfrmp-final.pdf

■ ЗАНИМЉИВИ ЛИНКОВИ

- Флајер DanubeSediment пројекта може се пронаћи [овде](#).
- Фотографије везане за пројекат можете погледати у [галерији](#).

■ ПРЕДСТОЈЕЋИ ДОГАЂАЈИ

- 10. Међународна SedNet Конференција “*Sediments on the move*”, 14-17. јуна 2017, Ђенова, Италија, <http://sednet.org/events/sednet-conference-2017/>
- Дан Дунава, 29. јун 2017, све земље на сливу Дунава, за више детаља погледати www.danubeday.org/

ПУБЛИКОВАО

Агенција за заштиту животне средине Баварске (LfU)
86179 Аугсбург, Немачка
www.lfu.bayern.de

За питања и коментаре, молимо Вас да нас контактирате на следеће е-mail адресе:

danubersediment@lfu.bayern.de, vasiljka.kolarov@jcerni.co.rs, imitrovic@plovput.rs

